

Twee moeraskniksprieten.

Daniël Beuker

INLEIDING

Ik ben Daniël Beuker en studeer M.B.O. Bos-en Natuurbeheer in Velp. Momenteel loop ik een Stage bij E.I.S. Nederland in Leiden. Hier doe ik onderzoek naar het voorkomen van de Moerasknikspriet (*Microdon mutabilis*) in Nederland.

BIOTOOP

De Moerasknikspriet is een zweefvlieg die gebonden is aan graslanden die droog, schraal maar ook vochtig mogen zijn. Waarom deze biotoop van belang is zal waarschijnlijk aan het voorkomen van de gastmier liggen, maar dit is nog niet helemaal duidelijk of onderzocht. De vrouwtjes van deze vliegen leggen hun eitjes op mieren nesten. De uit de eitjes gekomen larven kruipen waarschijnlijk zelf in het mieren nest om daar te overwinteren en zich de komende maanden te voeden met de eitjes en larven van deze waardmieren.

SPLITSING

Door onderzoek in Engeland is men er achter gekomen dat de Zweefvlieg die wij *Microdon mutabilis* noemen op te splitsen is in twee soorten (Schönrogge et. al., 2002):

1 *Microdon mutabilis*.

2 *Microdon myrmicae*.

Beide soorten zijn niet op basis van de volwassen

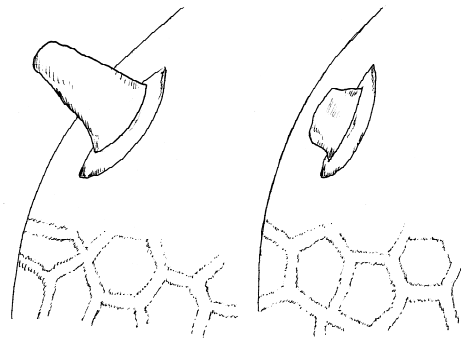
Figuur 1: larve van *M. mutabilis/myrmicae*.

dieren uit elkaar te houden, alleen aan de hand van de larve en poppen (fig. 1 en 2).

VERSCHILLEN

Er wordt een duidelijk onderscheid beschreven in de lengte/breedte verhouding van de "Voorste ademhalings orgaan".

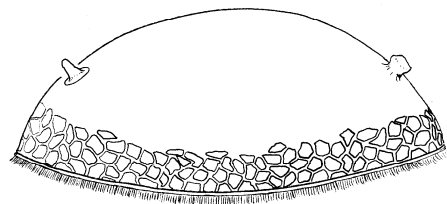
Bij *Microdon myrmicae* is deze langer dan breed, bij *Microdon mutabilis* is deze breder dan lang (fig. 3).

Figuur 3: Larve *M. myrmicae* (links) en *M. mutabilis* (rechts).

Ook is bekend dat *M. mutabilis* in bijna alle gevallen een relatie heeft met de waardmier *Formica lemani* en *M. myrmicae* met de *Myrmica scabrinodis* (Schönrogge et. al., 2002).

Bovendien lijkt *M. mutabilis* in Engeland in een droger biotoop voor te komen dan *M. myrmicae*. Er zou zelfs gezegd kunnen worden dat je een veldterminatie kunt doen door naar de biotoop te kijken (Pers. comm. Speight).

Figuur 2: larve van *M. mutabilis*.

DE SITUATIE IN NEDERLAND.

Uit Nederland zijn ongeveer tien vindplaatsen van *M. mutabilis/myrmicae* bekend. Deze waarnemingen komen uit de tijd dat er nog geen sprake was van een opdeling van deze soorten. Omdat *Formica lemani* nog nooit in Nederland is vastgesteld lijkt het er op dat wij uitsluitend met *M. myrmicae* te maken hebben.

De verwachting van de Nederlandse situatie zal zijn dat er alleen *M. myrmicae* gevonden zal worden, omdat van deze soort de waardmier zeker in Nederland voorkomt en het merendeel van de waarnemingen toch uit vochtige terreinen komt wat op deze soort duidt.

ONDERZOEK.

Komend seizoen ga ik larven en poppen verzamelen en determineren om er zo achter te komen met welke soort(en) wij in Nederland te maken hebben.

LITERATUUR

Schönrogge, K., B. Barr, J.C. Wardlaw, E. Napper, M.G. Elmes & J.A. Thomas 2002. When rare species become endangered: cryptic speciation in myrmecophilous hoverflies.- Biological Journal of the Linnean Society 75: 291-300.